

Financieel Jaarverslag 2021

Energiecoöperatie Zuiderlicht

Beste leden, vrienden en partners van Zuiderlicht,

Blijje bijen, zo noemt ons oude bestuurslid Marinus Knulst, Zuiderlicht, haar leden, het bestuur en het werkteam. Daar moeten we onszelf wel eens aan helpen herinneren. Want de korf wordt groter en het aantal bijen neemt toe. En daarmee ook het aantal verantwoordelijkheden. Dat merken we bijvoorbeeld aan onze bestuursvergaderingen. Die zijn zakelijker en professioneler. We noemen het nog altijd *club*, een naam die past bij onze warme en gezellige vergaderingen. Maar club, dat is óók hard werken.

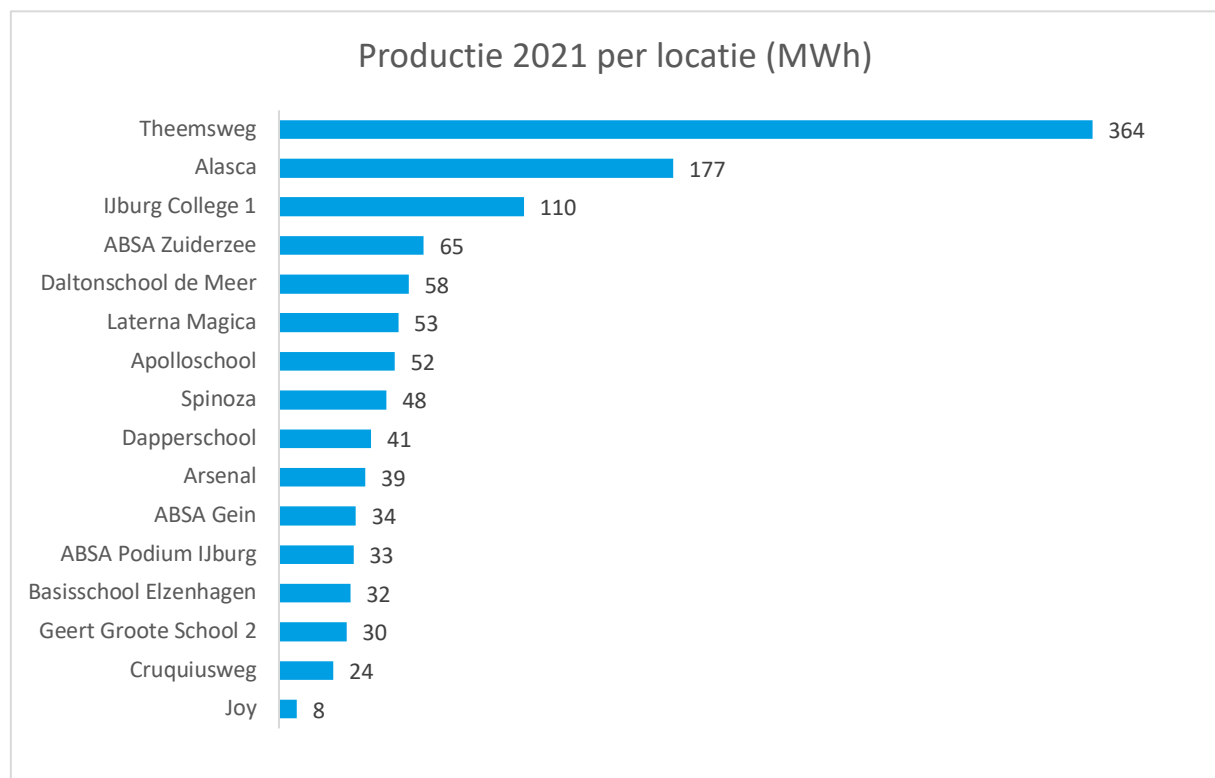
Als coöperatie kwamen we in 2021 in een fel debat terecht, over wel of geen windmolens rondom Amsterdam. Als geen ander ervaren we hoe moeizaam het alternatief van meer zon op daken is. Hoe projecten vertragen of afvallen door steeds veranderende regelingen en bestemmingsplannen. Maar we vonden mogelijkheden om projecten tóch door te laten gaan. We ontwikkelden nieuw aanbod voor bijvoorbeeld VvE's. Als een van de vier coöperaties van Amsterdam Wind gingen we open gesprekken aan over mogelijk te plaatsen windmolens rond de Noorder IJ-plas. En we zijn trots op een veelbelovend team van zelfopgeleide projectontwikkelaars.

14 nieuwe projectleiders, wekelijks spreekuur en een bestuurslid projecten

Begin 2021 sloten we de training voor nieuwe projectleiders af. 14 deelnemers werkten in 2021 in 2-tallen aan nieuwe projecten. Jasper Klapwijk vroegen we de coördinatie van alle zonprojecten te doen. Al tijdens de training bracht hij twee projecten in. Hij ontwikkelde bovendien een aanbod voor VvE's. Eén keer per week is er spreekuur. Samen met projectleiders die daar behoefte aan hebben nemen Frank, Jasper en Aukje alle te nemen stappen door. Sinds de zomer van 2021 denkt ook Sigyn Wichers, als bestuurslid nieuwe projecten, mee. Ze brengt een berg aan ervaring met projectmanagement in.

3 nieuwe projecten

We legden zonnepanelen op drie nieuwe daken: op basisschool Elzenhagen in Noord, op kinderdagverblijf de Meernhof in Zuidoost en op het Spinoza Lyceum in Zuid. De opwek per project:

Feest op de Groene Hub

De realisatie van al die projecten vierden we, op 30 september 2021, op de Groene Hub: een sociale duurzame doe- en leergemeenschap naast kinderdagverblijf de Meernhof. Samen met leden, projectleiders en partners. Met lekker eten en drinken en de gelegenheid voor velen om nou eindelijk ook eens op zo'n zonnedak te staan.

Een nieuwe ronde projecten - met SCE-subsidie

Voor kleinere daken was de Stimuleringsregeling Duurzame Energie (SDE) vanuit RVO nooit een optie, en inmiddels ook niet meer voor grotere zonprojecten. De Postcoderoosregeling was lang onzeker en is eind 2020 afgeschaft. Vanaf april 2021 is er eindelijk weer een werkende regeling vanuit het Rijk voor coöperatieve zonprojecten: de Stimuleringsregeling Coöperatieve Energieopwekking, oftewel de SCE-regeling. Die vroegen we aan voor 6 projecten. Voor 5 projecten kregen we die toegewezen: voor een ROC op maat in Amsterdam West, een kunstveilinghuis en een verzamelgebouw in de Rivierenbuurt, een ander verzamelgebouw met onder andere kunstenaarsateliers in Betondorp en een vestiging van 't Kabouterhuis in Zuidoost. Dat laatste project viel af, omdat het dak toch niet geschikt was. Met de toegekende subsidie op zak zijn we nu hard aan de slag om deze daken te realiseren.

Bijzondere panelen

We leggen niet al onze panelen op daken. In 2021 kwamen er twee en later drie panelen op de solar boat van het Spinoza Lyceum terecht. Paultje is hun mascotte. Hij werd gescand en ge 3D-print. Als een klein boegbeeld wijst hij de weg naar een toekomst op duurzame energie.

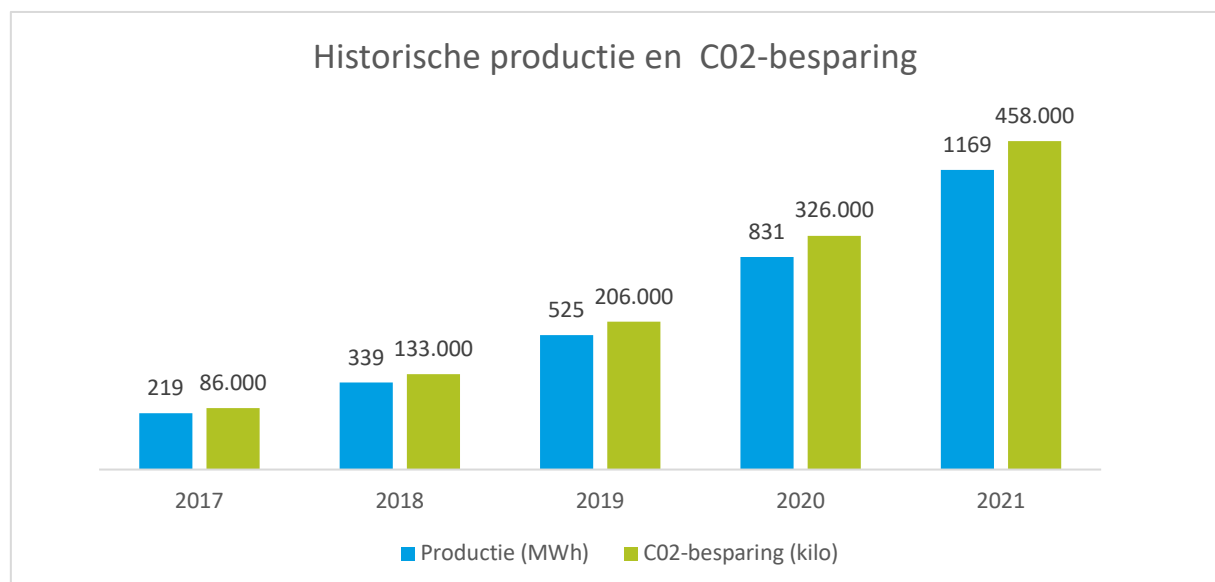
Amsterdam Wind

Sinds 2016 werken we samen met de coöperaties Onze Energie, de Windvogel, Amsterdam Energie aan Amsterdamse windmolens aan de Noorder IJ-plas. De gemeente wees in 2020 meerdere zoekgebieden voor windmolens aan. De Noorder IJ-Plas was daar één van. Samen richtten we Amsterdam Wind op met als doel 100% coöperatieve windmolens: voor en door Amsterdammers.

In 2021 schreven de vier coöperaties van Amsterdam Wind een participatieplan. Nadat de gemeente het participatieplan goedkeurde, gingen we vanaf de zomer in gesprek met bewoners en bedrijven in de omgeving over onder welke voorwaarden we hoeveel windmolens waar kunnen realiseren. In 2022 doen we onderzoek naar belangrijke aspecten zoals gevolgen voor natuur, gezondheid en andere stedelijke ontwikkelingen.

De oogst

De zon scheen wat minder, in 2021. Maar genoeg om over de magische grens van 1.000 MWh te gaan. Oftewel, voor het eerst wekten onze zonnepanelen samen meer dan 1 miljoen kWh op in 1 jaar. En dat wordt, samen met de vermeden CO₂-uitstoot, de komende jaren alleen maar meer.

Dank

We danken al onze partners en leden en iedereen die gevraagd en ongevraagd met ons meedenkt. Samen maakten we de hier gepresenteerde resultaten mogelijk. We noemen er een paar, waaronder onze 13 kersverse projectleiders: Jasper Klapwijk, Cindy Coltman, Lukas Sloet, Jan-Willem van der Grijp, Mahmoud Mohamed, Herbe van de Merbel, Jan Smolenaars, Govert Barents, John van Gelder, David van Bezooijen, Luc van den Bergh, Vincent Jacobs en Maarten ter Horst. De kascommissie bestaat nog steeds uit Jan Smolenaars en Maarten ter Horst. We hebben ook een financiële adviescommissie met Herbe van de Merbel en Ton Bervoets. Bram Veenliet monitort de opbrengst van alle installaties en maakt daar tabellen van: zoals die in dit jaarverslag. Dave van Dongen controleert al jaren de nieuwe zonne-installaties en levert ze vervolgens officieel op. Marga Sijmonsbergen doet de boekhouding. Jasper Klapwijk, Frank Boon en Aukje van Bezeij vormen samen het werkteam. Onze nog altijd betrokken oud bestuursleden Pauline Westendorp, Yolanda Sikking en Marinus Knulst. En nog vele, vele anderen.

Het bestuur van Zuiderlicht

Andrea van de Graaf, Marije Ebberts, Igor de Glas, Sigyn Wichers en Ronald van Oijen

Inhoudsopgave

Toelichting financieel Jaarverslag 2021	6
Staat van baten en lasten – Projecten	6
<i>Baten</i>	6
<i>Lasten</i>	7
<i>Resultaat projecten</i>	8
Staat van baten en lasten – Organisatie	10
<i>Inkomsten</i>	10
<i>Kosten</i>	11
<i>Betaalde en onbetaalde tijdsinvestering</i>	12
<i>Resultaat organisatie</i>	12
Staat van baten en lasten – Projecten en organisatie	13
Balans – Activa	14
<i>Vaste activa - Zonnepanelen</i>	14
<i>Vorderingen en debiteuren</i>	15
<i>Liquide middelen</i>	15
Balans – Passiva	16
<i>Eigen vermogen</i>	16
<i>Reserveringen</i>	16
<i>Langlopende schulden en leningen</i>	17
<i>Duurzaamheidsfonds</i>	17
<i>Potje van Paultje</i>	18
<i>Kortlopende schulden en leningen</i>	18

Toelichting financieel Jaarverslag 2021

Het financieel jaarverslag bestaat uit de presentatie en toelichting van

- de staat van baten en lasten
- de balans

De staat van baten en lasten laat zien welk financieel resultaat Zuiderlicht in 2021 behaalde: wat kwam binnen en wat gaven we uit. De balans is een momentopname: op 31-12-2021 namen we de schulden en bezittingen van Zuiderlicht op.

Boekhoudkundig bestaat Zuiderlicht uit twee onderdelen: projecten en organisatie. Zo zorgen we ervoor dat we leningen, die leden aan de coöperatie beschikbaar stellen, alleen inzetten voor het ontwikkelen en realiseren van projecten. Leningen gebruiken we dus niet om kosten voor de organisatie te dekken.

Staat van baten en lasten – Projecten

Winst en verlies Projecten		2021	2020
Gebruiksvergoedingen	€ 60.151		
Stimulering Duurzame Energie	€ 81.857		
Verkoop stroom	€ 23.853		
Inkomsten postcoderoos	€ 6.160		
Opbrengst Projectontwikkeling	€ 11.576		
Opbrengst uit Projecten		€ 183.597	€ 125.224
Verzekeringen en onderhoud	- € 7.943		
Reservering omvormer	- € 9.511		
Reservering verplaatsing panelen	- € 1.172		
Bijdrage projecten aan organisatie	- € 13.208		
Ontwikkelingskosten projecten	- € 15.953		
Rente op leningen derden	- € 10.715		
Lasten Projecten		- € 58.502	- € 42.918
Afschrijving		- € 80.683	- € 58.797
Resultaat projecten voor rente		€ 44.412	€ 23.509
Rente op leningen leden		- € 18.500	- € 12.500
RESULTAAT PROJECTEN		€ 25.912	€ 11.009

Baten

Gebruiksvergoedingen

Een van de belangrijkste opbrengsten aan de projectenkant zijn de inkomsten uit de exploitatie van bestaande projecten. Het zijn de zogenaamde gebruiksvergoedingen, oftewel dat wat organisaties ons betalen voor het gebruik van de opgewekte stroom.

Stimulering Duurzame Energie

De tweede belangrijkste bron van inkomsten is SDE+ (Stimulering Duurzame Energie): een subsidie vanuit het Rijk die de exploitatie van grootschalige duurzame energieprojecten rendabel maakt.

Verkoop stroom

In 2020 realiseerde Zuiderlicht haar grootste zonnepanelen project tot dusver: 1.226 zonnepanelen op de gemeentelijke werf aan de Theemsweg. Anders dan bij andere SDE+ projecten gaat de stroom niet naar de werf, maar leveren we die aan het stroomnet. We verkopen het aan een duurzame energieleverancier. De verkoop van opgewekte stroom op de Theemsweg bracht in 2021 in totaal €23.853 op.

Met de introductie van de regeling voor energietoekomstige projecten *Subsidierregeling Coöperatieve Energieopwekking* (SCE) in 2021, gaat het bij toekomstige zonnepanelen projecten vaker voorkomen dat we de opgewekte stroom aan een duurzame energieleverancier verkopen.

Opbrengst uit projecten

De bestaande projecten op de Begraafplaats Buitenveldert, Arsenal, de middelbare scholen het IJburg College 1, Alasca en de Apollo, de basisscholen Het Podium, Het Gein, De Zuiderzee, Geert Groote School 2, De Dapper, Laterna Magica en Daltonschool De Meer, Tennisvereniging Joy en het gemeentelijk ICT kantoor aan de Cruquiusweg en de gemeentewerf aan de Theemsweg waren in 2021 een volledig jaar operationeel. Drie projecten namen we in de loop van het jaar in gebruik. In het eerste kwartaal van 2021 namen we de 104 panelen op het dak van de basisschool Elzenhagen in Noord in gebruik. Aan het einde van de zomer namen we de 539 zonnepanelen op het Spinoza Lyceum in gebruik. En aan het einde van het jaar legden we 87 panelen op het kinderdagverblijf aan de Meernhof in Zuidoost. Van de laatste 3 projecten ontvingen we dus gedeeltelijk inkomsten in 2021.

Inkomsten postcoderoos

Zuiderlicht maakt voor de zonnepanelen op Tennisvereniging Joy, de Geert Groote School en sinds 2021 ook op kinderdagverblijf aan de Meernhof, gebruik van de zogenaamde postcoderoosregeling. Leden die in dezelfde of een aangrenzend postcodegebied wonen en klant zijn bij Greenchoice, kunnen de zonnestroom afnemen. Voor Zuiderlicht is de inkomstenstroom tweevoudig. Ten eerste verkoopt Zuiderlicht de opgewekte stroom aan Greenchoice. Ten tweede mag Greenchoice, bij leden die de stroom afnemen de Energiebelasting (EB) in mindering brengen. Een deel van het voordeel (€0,01 per kWh) is voor leden die de stroom afnemen. De rest gaat naar Zuiderlicht om rente en leningen voor het project af te kunnen lossen en tegemoet te kunnen komen aan de projectkosten.

Opbrengst Projectontwikkeling

Samen met zonnepanelen installateur Janszon won Zuiderlicht in 2019 een aanbesteding van de gemeente Amsterdam om op 15 gemeentelijke daken zonnepanelen te plaatsen. De daken zijn echter kleiner en lastiger dan oorspronkelijk gecommuniceerd. Businesscases komen niet uit. Om toch zonnepanelen te kunnen plaatsen vroeg Zuiderlicht subsidie aan. Voor een aantal van de gemeentelijke daken maakten we in 2021 kosten die door deze subsidie gedekt zijn.

Lasten

Exploitatiekosten en reserveringen

Zuiderlicht verzekert projecten tegen o.a. diefstal en productieverlies. We maken reserveringen voor eventuele onderhouds- en reparatiekosten. Omvormers (die opgewekte stroom omzetten in te gebruiken stroom) gaan minder lang mee dan de zonnepanelen zelf. Daarom reserveren we budget voor de mogelijke vervanging van de omvormers. Het gereserveerde bedrag is afhankelijk van de duur van de garanties en de huidige kosten van vervanging. Daarnaast reserveren we budget voor het mogelijk moeten verplaatsen van de zonnepanelen: bijvoorbeeld wanneer er onverwacht onderhoud aan een dak moet worden gepleegd.

Bijdrage projecten aan organisatie

Voor het realiseren van projecten zijn een goed lopende organisatie en bijvoorbeeld een website nodig. In het bedrijfsmodel van Zuiderlicht is een jaarlijkse bijdrage van de projecten aan de organisatie opgenomen. Elk project draagt €10,- per kilowattpiek (kWp) per jaar af aan de organisatie. Projecten die we op basis van de Postcoderoos-regeling realiseerden, Joy, de Geert Groote School 2 en de Meernhof, doen dat niet. Die dragen bij via de vergoeding die Zuiderlicht ontvangt van Greenchoice voor leden die ook klant zijn van Greenchoice.

Zuiderlicht realiseerde tot en met december 2021 in totaal 1.560 kWp aan opgesteld vermogen, waarvan 80 kWp op basis van de Postcoderoos-regeling. Alle tot nu toe gerealiseerde projecten dragen op jaarbasis €14.800 bij aan de organisatie. Omdat het Elzenhagen en het Spinoza Lyceum niet een volledig jaar operationeel waren komt de bijdrage aan de organisatie in 2021 uit op €13.208.

Ontwikkelingskosten projecten

Onder ontwikkelingskosten vallen bijvoorbeeld kosten voor het maken van constructieberekeningen, zodat we weten of een dak sterk genoeg is. Maar ook eventuele juridische kosten voor bijvoorbeeld het vestigen van een recht van opstal. Of kosten voor het aanvragen van een omgevingsvergunning. Dit zijn voorbeelden van kosten die we mogen *activeren*, oftewel afschrijven. Zuiderlicht maakte in 2021 kosten voor de ontwikkeling van meerdere projecten, met name voor de zonnepanelen op de gemeentelijke daken. In 2021 maakten we voor €15.953 aan ontwikkelingskosten.

Afschrijving projecten

Zuiderlicht schrijft haar zonnepanelen gedurende 15 jaar af. De totale afschrijvingskosten over 2021 van de lopende projecten samen bedragen €80.683. Een specificatie van de afschrijvingskosten staat in de toelichting op de balans.

Rentekosten

Voor de financiering van de projecten trekt Zuiderlicht leningen aan van zowel haar leden als van het Duurzaamheidsfonds van de gemeente. Over beide leningen is Zuiderlicht rente verschuldigd. De hoogte van de rente over de leningen stellen de leden tijdens de ALV vast. Het streven is om tussen de 2% en maximaal 5% rente uit te keren. Uitgaande van - voorlopig - 4% bedraagt de rentelast over alle door Zuiderlicht ontvangen leningen €18.500.

Zuiderlicht sloot voor alle projecten, behalve de begraafplaats Buitenveldert, Tennisvereniging Joy, Elzenhagen en kinderdagverblijf Meernhof, een lening af bij het Duurzaamheidsfonds. De hoogte van de ontvangen lening per project tot en met december 2021 is opgenomen in de tabel op de volgende pagina. De rente over de leningen uit 2015 (Arsenal en IJburg College 1) bedraagt 1,99%. De rente over leningen die in 2017 tot en met 2020 zijn afgesloten bedraagt 1,5%. Rente op leningen aangegaan vanaf 2021 bedraagt 1,1%. De gecombineerde rentelast over de leningen die Zuiderlicht tot en met 2021 ontving bedraagt €10.715.

Resultaat projecten

Wanneer we alle uitgaven van de opbrengsten aftrekken is er, uitgaande van een rente van 4% over de ontvangen leningen van leden, een positief resultaat van €25.912.

Leningen Duurzaamheidsfonds	Rente	Start datum	Looptijd	Lening bij start
Arsenal	1,99%	2015-07	15 jaar	€35.000
IJburg College 1	1,99%	2015-05	15 jaar	€ 100.000
Alasca	1,50%	2017-05	13 jaar	€ 120.000
Alasca (uitbreiding)	1,50%	2018-07	15 jaar	€ 17.000
Apollo School	1,50%	2018-07	13 jaar	€ 46.000
ABSA het Podium	1,50%	2019-03	15 jaar	€ 28.000
ABSA het Gein	1,50%	2019-03	13 jaar	€ 27.000
ABSA de Zuiderzee	1,50%	2019-03	13 jaar	€ 46.000
Geert Groote School 2	1,50%	2019-03	15 jaar	€ 30.000
De Dapper	1,50%	2019-09	11 jaar	€ 35.000
Cruquiusweg	1,50%	2019-10	11 jaar	€ 25.000
Laterna Magica	1,50%	2019-11	11 jaar	€ 48.000
Dalton De Meer	1,50%	2020-01	11 jaar	€ 45.000
Theemsweg	1,50%	2020-05	11 jaar	€ 182.000
Spinoza Lyceum	1,10%	2021-09	13 jaar	€ 127.000
Totaal				€ 911.000

Alasca zit sinds 2021 in wat ooit het schoolgebouw van het IJburg College 2 was.

Looptijd

Looptijden verschillen. Het Duurzaamheidsfonds beoordeelt elke aanvraag afzonderlijk. Als het van mening is dat we de lening sneller kunnen terugbetalen, stelt het een kortere looptijd voor. Verder is het zo dat het fonds de maximale looptijd heeft verkort, van maximaal 15 jaar naar maximaal 13 jaar.

Staat van baten en lasten – Organisatie

Winst en verlies Organisatie		2021	2020
Eenmalige lidmaatschappen	€ 79		
Samenwerking Greenchoice	€ 8.725		
Opbrengst sponsoring en subsidie	€ 11.670		
Rente lening t.b.v. projecten	€ 275		
Bijdrage projecten aan organisatie	€ 13.208		
Opbrengst Organisatie		€ 33.957	€ 18.577
Ledenwerving	- € 206		
Website	- € 745		
Ledenadministratie	- € 2.063		
Financiële administratie	- € 2.420		
Bankkosten	- € 395		
Coöperatiekosten	- € 16.775		
Cursus ontwikkelen zonnedaken	- € 7.670		
Lasten Organisatie		- € 30.275	- € 17.262
RESULTAAT ORGANISATIE		€ 3.682	€ 1.315

Inkomsten

Lidmaatschappen

In 2021 werden 79 mensen en bedrijven lid van Zuiderlicht. Ze betaalden het eenmalige lidmaatschap van €1.

Bijdrage Greenchoice

Sinds de officiële start in 2013 werkt Zuiderlicht samen met Greenchoice. Voor iedere klant van Greenchoice die aangeeft de activiteiten van Zuiderlicht te steunen ontvangt Zuiderlicht €25 per aansluiting, per jaar. Eind 2021 waren er 262 leden en vrienden van Zuiderlicht ook klant bij Greenchoice: met 213 elektriciteitsaansluitingen en 168 gasaansluitingen. In 2021 meldden 26 nieuwe klanten van Greenchoice zich aan. Er waren ook leden die juist overstapten naar een andere energieleverancier. De totale inkomsten uit de samenwerking met Greenchoice zijn €8.725.

Sponsoring en subsidie

Met behulp van een subsidie van de Provincie Noord-Holland startten we eind 2020 een cursus ontwikkeling coöperatieve zonnedaken. 19 actieve leden deden daaraan mee. 13 van hen brengen nu in duo's de opgedane kennis in de praktijk. De ontvangen subsidie is in 2021 gebruikt voor ondersteuning en coördinatie van de teams. Zuiderlicht leverde voor het derde jaar op rij een bijdrage aan de internationale *Summer Course* van de VU Amsterdam. Ook deed Zuiderlicht mee aan een Europese werksessie over 'De stad als *enabler*'. Voor die bijdragen ontving de coöperatie €650.

Rente lening t.b.v. projecten

Tijdens de laatste ALV, in de zomer van 2021, pasten we het leenreglement aan. De wijziging maakt het mogelijk voor Zuiderlicht om leningen van haar leden eerder af te lossen. Jaarlijks stelt de ALV een bedrag vast dat leenleden kunnen terugvragen. Afgelopen ALV was dat €45.000. Slechts een klein aantal leningen is daadwerkelijk afgelost. Het deel dat niet is afgelost gebruikten we om twee in 2021 gerealiseerde projecten te financieren: Elzenhagen en het kinderdagverblijf aan de Meernhof. Daardoor was het niet nodig om een lening aan te vragen bij het Duurzaamheidsfonds. De 1,1% rente die we anders aan het Duurzaamheidsfonds zouden betalen, sparen we zo uit.

Bijdrage projecten aan organisatie

De jaarlijkse bijdrage van projecten aan de organisatie noemden we al eerder als kostenpost voor projecten. Vanaf dit jaar zijn de bijdragen uit projecten de belangrijkste inkomsten voor de organisatie van Zuiderlicht. De inkomsten uit lopende projecten voor 2021 bedraagt €13.208.

Kosten

De organisatie maakt kosten voor verschillende activiteiten zoals voor communicatie: om nieuwe leden te werven, bestaande leden op de hoogte te houden en bekendheid te genereren. Ook zijn er administratieve activiteiten waaronder de ledenadministratie en de financiële administratie. Tot slot zijn er de verenigingsactiviteiten, zoals de algemene ledenvergadering, contributie voor het lidmaatschap van de branchevereniging en werkzaamheden om dit alles te organiseren.

Ledenwerving en website

Onder ledenwerving zijn de kosten opgenomen voor het inhuren van bijvoorbeeld een webdesigner voor technische en specialistische onderdelen op de website en webhosting. Ook maken we soms kosten voor feestelijke activiteiten of onze aanwezigheid op informatiemarkten. Als gevolg van corona zijn die kosten afgelopen jaar, en het jaar ervoor, lager dan andere jaren.

Leden administratie en financiële administratie

Zuiderlicht maakt sinds 2020 gebruik van Econobis. Econobis is een door en voor energiecoöperaties gemaakte administratieve omgeving. Het geeft leden inzicht in uitstaande leningen en de mogelijkheid om zelf NAW- en bankgegevens up tot date te houden. Het jaarlijkse lidmaatschap voor Econobis is afhankelijk van het aantal leden en projecten van de coöperatie. Voor 2020 en 2021 is het lidmaatschap vastgesteld op €1.813. Ook leverden we een financiële bijdrage van €250 voor het maken van een koppeling tussen Econobis en de nieuwsbrief. Vanwege het toenemend aantal leden en projecten is de verwachting dat de kosten voor het lidmaatschap de komende jaren zullen toenemen.

Kosten voor de financiële administratie bestaan voor het grootste deel uit kosten voor de boekhouding en het boekhoudprogramma. De overige kosten hebben betrekking op de verwerking van online betalingen en het overmaken van lidmaatschappen en leningen. In totaal kostte de financiële administratie Zuiderlicht €2.420.

Zuiderlicht heeft een bankrekening en een spaarrekening. In 2021 bedroegen de bankkosten €395. Dat is inclusief de negatieve rente die Zuiderlicht betaalt over het geld dat op de bank- en spaarrekening staat. In totaal betaalde Zuiderlicht €130 aan negatieve rente.

Coöperatiekosten

Onder coöperatiekosten vallen met name de uren die we maakten voor het versturen van nieuwsbrieven, artikelen, PR, presentaties en communicatie via sociale media. Maar ook het organiseren van bijeenkomsten zoals de ALV, het onderhouden van de (leden)administratie, het opstellen van het jaarverslag, etc.

Verder maakten we kosten voor de ledenvergaderingen. We hielden twee online bijeenkomsten, waarvan één in de Groene Hub. Dat was een bijeenkomst die we filmde, live deelden en waarbij leden konden stemmen. In oktober vierden we de oplevering van onze drie nieuwe projecten. Na de officiële oplevering van de panelen op kinderdagverblijf de Meernhof, vierden we eerst een klein feestje met wethouder Dirk de Jager en de peuters. Daarna vierden we met leden en partners een groter feest, in de naastgelegen Groene Hub.

Tot slot vallen onder verenigingskosten een aantal structurele kosten, zoals het lidmaatschap van Energie Samen: de branchevereniging voor energiecoöperaties. De contributie is gebaseerd op het aantal leden en projecten en bedroeg in totaal €730. Daarnaast heeft Zuiderlicht een bestuursaansprakelijkheidsverzekering. De premie voor die verzekering bedroeg €363.

Het totaal aan verenigingskosten is: € 16.775

Cursus coöperatief ontwikkelen zonnedaken

In 2021 zijn meerdere teams van actieve leden aan de slag gegaan met het ontwikkelen van een of meerdere zonnedaken voor Zuiderlicht. Belangrijk onderdeel daarvan was het voorbereiden en aanvragen van een beschikking in de nieuwe regeling voor energiecoöperaties (SCE). Voor de meerderheid van de zonnedaken was het bovendien nodig om een omgevingsvergunning aan te vragen. Verder was er afstemming met de gebruikers van de gebouwen.

Zuiderlicht ontving voor de cursus en de begeleiding van teams bij het realiseren van het eerste zonnedak subsidie van de Provincie Noord-Holland. De kosten die we in 2021 voor de cursus maakten, hebben betrekking op de coördinatie en begeleiding van de teams. Dat bedroeg €7.670.

Omdat we de subsidie in 2021 benutten, maar de teams nog volop bezig zijn met het ontwikkelen van hun projecten, nemen we coördinatie en begeleiding ook op in de begroting van 2022.

Betaalde en onbetaalde tijdsinvestering

Leden en bestuursleden brengen op vrijwillige basis expertise en kennis in. Mede daardoor kon Zuiderlicht zich ontwikkelen tot waar het nu staat. Het werkteam, bestaande uit Aukje van Bezeij en Frank Boon, kreeg er in 2021 een actief lid bij: Jasper Klapwijk. Jasper is coördinator van de zonprojecten. Zijn focus ligt op het ontwikkelen van nieuw aanbod, voor bijvoorbeeld VvE's. En acquisitie.

Frank, Jasper en Aukje ontvangen voor een deel van hun uren een vergoeding. In 2021 werkten ze circa 1.500 uur aan project- en organisatiegerichte activiteiten. Voor het uitvoeren van de diverse genoemde organisatorische taken werd in totaal €13.360 vergoed. Daarnaast is nog €4.000 extra toegezegd als compensatie voor niet vergoede uren. Die toezegging is verwerkt in het jaarverslag.

Resultaat organisatie

Als we alle gemaakte uren van Aukje, Jasper en Frank zouden compenseren zouden we een verlieslijdende organisatie zijn. Dat doen we dus (nog) niet. We geven aan de organisatie niet meer uit dan er binnenkomt. Daarmee boekten we een resultaat van €3.682.

Staat van baten en lasten – Projecten en organisatie

RESULTAAT ZUIDERLICHT		2021	2020
INKOMSTEN PROJECTEN	€ 183.597		
UITGAVEN PROJECTEN	- € 58.502		
AFSCHRIJVING	- € 80.683		
RENTE LEDEN	- € 18.500		
RESULTAAT PROJECTEN		€ 25.912	€ 11.009
INKOMSTEN ORGANISATIE	€ 33.957		
UITGAVEN ORGANISATIE	- € 30.275		
RESULTAAT ORGANISATIE		€ 3.682	€ 1.315
BIJZONDERE BATEN / BETALINGSVERSCHILLEN		€ 10	€ 11.049
NETTORESULTAAT ZUIDERLICHT		€ 29.604	€ 23.373

Balans – Activa

Activa (per 31-12-2021)	Debet	Credit	Saldo
Zonnepanelen	€ 1.151.447		€ 1.151.447
Deelneming Amsterdam Wind	€ 6.260		€ 6.260
VASTE ACTIVA			€ 1.157.707
Debiteuren	€ 22.596		€ 22.596
Vordering Amsterdam Wind	€ 1.852		€ 1.852
Projecten in ontwikkeling	€ -		€ -
VORDERINGEN EN DEBITEUREN			€ 24.448
Rekening courant	€ 162.015		€ 162.015
Spaarrekening	€ 120.497		€ 120.497
VLOTTENDE ACTIVA (liquide middelen)			€ 282.512
TOTAAL ACTIVA			€ 1.464.667

Vaste activa - Zonnepanelen

In totaal plaatsten we in 2021, 730 zonnepanelen op drie locaties: 104 zonnepanelen op Elzenhagen, 539 zonnepanelen op het Spinoza Lyceum en tot slot 87 zonnepanelen op het kinderdagverblijf op de Meerhof.

De zonnepanelen op Elzenhagen zijn in april 2021 geactiveerd en opgenomen als vaste activa op de balans. De zonnepanelen op het Spinoza Lyceum zijn sinds oktober opgenomen op de balans. De zonnepanelen op de Meerhof staan vanaf november op de balans. In de bovenstaande tabel staan de aanschafwaarden van alle geactiveerde projecten. Op de volgende pagina staat een overzicht van de vaste activa per 31 december 2021.

In de voorgaande boekjaren schreven we €159.591 af. In 2021 kwam daar nog eens €80.683 bij. De afschrijving van de in 2021 in gebruik genomen projecten is berekend over het aantal maanden dat deze actief waren. In totaal hebben we €240.274 afgeschreven.

De totale boekwaarde van de 19 geactiveerde projecten die per 31-12-2021 in eigendom en beheer zijn, berekenen we door de aanschafwaarde te verminderen met de afschrijving. Dat betekent dat de gezamenlijke boekwaarde van alle 19 projecten optelt tot €1.151.447.

Vaste activa – deelname Amsterdam Wind

De samenwerking binnen Amsterdam Wind is in 2021 geformaliseerd door de oprichting van Amsterdam Wind BV (AW). Zuiderlicht is voor 25% aandeelhouder in AW. De deelneming in AW is op de balans gewaardeerd tegen de nominale waarde. Bij de oprichting van de BV zijn de rechten en verplichtingen uit de in 2020 ontvangen subsidie van de Gemeente Amsterdam overgegaan op AW. Per einde 2021 resulteert een kleine vordering op AW en een vordering van € 6.000 op de gemeente uit de verstrekte subsidie. Zowel de rekening courant als de subsidie zullen in de loop van 2022 worden afgehandeld.

Afschrijvingen

Project	Aanschafwaarde	Afschrijving voorgaande jaren	Afschrijving 2021	Boekwaarde 31-12-2021
Begraafplaats	€ 2.188	€ 961	€ 146	€ 1.081
Arsenal	€ 43.043	€ 15.305	€ 2.870	€ 24.869
IJburg College 1	€ 118.735	€ 43.537	€ 7.916	€ 67.282
Alasca	€178.318	€ 41.607	€ 11.888	€ 124.823
Alasca (uitbreiding)	€ 24.892	€ 4.074	€ 1.622	€ 19.196
Tennisvereniging Joy	€ 7.370	€ 1.534	€ 464	€ 5.372
ABSA Podium	€ 41.291	€ 7.382	€ 2.659	€ 31.250
ABSA Gein	€ 40.858	€ 7.305	€ 2.631	€ 30.922
ABSA Zuiderzee	€ 68.191	€ 11.161	€ 4.444	€ 52.586
Geert Groote School 2	€ 46.188	€ 5.645	€ 3.079	€ 37.464
Apollo	€ 68.729	€ 3.809	€ 4.610	€ 60.310
Cruquiusweg	€ 34.457	€ 2.106	€ 2.297	€ 30.054
STAIJ De Dapper	€ 52.021	€ 2.883	€ 3.489	€ 45.649
STAIJ Laterna Magica	€ 70.662	€ 3.917	€ 4.739	€ 62.006
STAIJ Dalton De Meer	€ 69.639	€ 3.860	€ 4.671	€ 61.108
Theemsweg ¹	€ 268.754	€ 4.505	€ 17.917	€ 246.332
Elzenhagen	€ 33.289	€ 0	€ 1.674	€ 31.615
Spinoza Lyceum	€ 195.904	€ 0	€ 3.265	€ 192.639
Meernhof	€ 27.191	€ 0	€ 302	€ 26.890
Totaal	€ 1.391.721	€ 159.591	€ 80.683	€ 1.151.447

Vorderingen en debiteuren

Naast bezittingen in de vorm van zonnepanelen heeft Zuiderlicht ook financiële bezittingen. In totaal had Zuiderlicht €24.448 aan vorderingen tegoed.

Onder projecten in aanbouw staan de kosten voor aanschaf en ontwikkeling van de projecten waar Zuiderlicht aan werkt of die nog niet geactiveerd zijn. De gerealiseerde projecten in 2021 zijn in dit jaar geactiveerd. Kosten voor de ontwikkeling van nieuwe projecten zijn opgenomen in de staat van baten en lasten van dit jaar. Per 31 december 2021 zijn er geen kosten voor projecten in aanbouw op de balans opgenomen omdat er geen projecten in aanbouw waren.

Liquide middelen

Zuiderlicht beschikt over liquide middelen: de bank- en spaarrekening. Het saldo van beide rekeningen samen was op 31 december €282.512. Een beperkt bedrag aan liquide middelen houden we aan om bijvoorbeeld aanbetalingen te kunnen doen, of projecten te starten waarvoor we nog geen leningen van leden aantrokken.

Daarnaast zijn de middelen bestemd om de ledenleningen te kunnen terugbetalen. Daarvoor beschikbaar is de vrije kasstroom over de voorbije jaren: de totale afschrijving (€240.274) min de aflossing op de lening aan het duurzaamheidsfonds (€151.386) plus het eigen vermogen (€ 42.285). Totaal dus € 131.173. Dat bedrag zullen we de komende jaren terugbetalen aan de leden of herinvesteren in nieuwe projecten. Tot op heden betaalden we €2.750 terug aan de leden en herinvesteerden we €42.000 in de projecten: Elzenhagen en de Meernhof.

¹ Aanschafwaarde van Theemsweg is gecorrigeerd in 2021, Van €270.254 naar €268.754

Balans – Passiva

Passiva (31-12-2021)	Debet	Credit	Saldo
Kapitaal / eigen vermogen		€ 42.285	€ 42.285
Winst lopend boekjaar (na VpB)		€ 25.171	€ 25.171
EIGEN VERMOGEN			€ 67.456
Reservering omvormers		€ 22.068	€ 22.068
Reservering verplaatsing installatie		€ 3.580	€ 3.580
RESERVERINGEN			€ 25.648
Leningen leden		€ 496.750	€ 496.750
Leningen Duurzaamheidsfonds		€ 759.614	€ 759.614
LANGLOPENDE SCHULDEN			€ 1.256.364
Reservering te betalen rente Duurzaamheidsfonds			€ 5.223
Reservering te betalen rente aan leden			€ 19.668
Potje van Paultje			€ 980
Borg			€ 772
Crediteuren			€ 20.145
Sponsoringsschuld			€ 3.360
Subsidieschuld			€ 46.188
SDE ontvangen voor ander boekjaar			€ 17.139
Vennootschapsbelasting		€ 1.442	€ 1.442
BTW afdracht		€ 282	€ 282
KORTLOPENDE SCHULDEN			€ 115.199
TOTAAL PASSIVA			€ 1.464.667

Eigen vermogen

In de afgelopen jaren bouwde Zuiderlicht eigen vermogen op. Ook het in 2021 behaalde resultaat is inclusief de verschuldigde winstbelasting, opgenomen onder eigen vermogen.

Met eigen vermogen versterken we de coöperatie. We kunnen daarmee onverwachte tegenvallers opvangen of investeren in de ontwikkeling van nieuwe projecten: projecten die voor Zuiderlicht belangrijk zijn, maar niet rendabel, of projecten waarvan de ontwikkeling risicovoller is, zoals de ontwikkeling van windenergie. Met het Duurzaamheidsfonds van de gemeente Amsterdam maakten we de afspraak dat we vanaf 2020 jaarlijks het eigen vermogen versterken met minimaal €5.000 per jaar.

Reserveringen

We maken reserveringen om op termijn, buiten de garantie om, omvormers te vervangen en, wanneer nodig, panelen te verplaatsen. De reserves staan op de balans en kunnen we aanspreken wanneer nodig.

Langlopende schulden en leningen

Leden

De leningen die leden verstrekten vallen onder langlopende schulden. In 2021 ontving Zuiderlicht 218 leningen, met een totaalbedrag van €54.500. In de voorgaande jaren ontvingen we al 1.769 leningen. In totaal ontvingen we tot en met 31 december 2021 in totaal 1.987 leningen van leden, oftewel een bedrag van €496.750.

Ontvangen leningen leden	Aantal	Saldo
Periode: 2013 tot en met 2020	1.769	€ 442.250
Periode: 2021	218	€ 54.500
Totaal ontvangen aan leningen	1.987	€ 496.750

De leningen van leden gebruiken we voor de financiering van de projecten van Zuiderlicht. Per project stellen we een business case op, waarin we de rente en aflossing van de ledenleningen opnemen. Op basis van ervaringen van andere, en oudere energiecoöperaties schatten we in dat twee derde van de leden de leningen opneemt na 10 jaar, en dat na 15 jaar alle leningen zijn opgenomen. Om er zeker van te zijn dat we aan onze aflossingsverplichtingen kunnen voldoen, stelden we een meerjaren liquiditeitsbegroting op. De vrije kasstroom die daaruit volgt stellen we jaarlijks beschikbaar voor terugbetaling aan onze leden. Als leden het ter beschikking gestelde bedrag niet opnemen zullen we de vrije middelen herinvesteren in nieuwe projecten of bestaande leningen aflossen.

Duurzaamheidsfonds

Voor alle projecten, behalve voor de Begraafplaats Buitenveldert, Tennisvereniging Joy, Elzenhagen en Meernhof, vroeg Zuiderlicht een lening aan bij het Duurzaamheidsfonds. In totaal leende Zuiderlicht voor 15 projecten €911.000 bij het Duurzaamheidsfonds. Jaarlijks lost Zuiderlicht een deel van de leningen af. In 2021 bedroeg de aflossing €58.922. Eerder losten we al €92.464 af waardoor het totaal uitkomt op €151.386. De totale hoogte van leningen aan het Duurzaamheidsfonds bedraagt per 31 december 2021 dus nog €759.614.

Project	Jaar van ontvangst	Rente	Schuld bij aanvang	Reeds afgelost	Afgelost in 2021	Restschuld op 31-12-21
Arsenal	2015	1,99%	€ 35.000	€ 10.538	€ 2.235	€ 22.227
IJburg College 1	2015	1,99%	€ 100.000	€ 29.986	€ 6.386	€ 63.628
Alasca	2017	1,50%	€ 120.000	€ 25.668	€ 8.814	€ 85.518
Alasca (uitbreiding)	2018	1,50%	€ 17.000	€ 2.053	€ 1.050	€ 13.897
Apolloschool	2018	1,50%	€ 46.000	€ 6.511	€ 3.329	€ 36.160
ABSA Podium	2019	1,50%	€ 28.000	€ 1.679	€ 1.704	€ 24.617
ABSA Gein	2019	1,50%	€ 27.000	€ 1.896	€ 1.925	€ 23.179
ABSA Zuiderzee	2019	1,50%	€ 46.000	€ 3.231	€ 3.280	€ 39.489
Geert Groote 2	2019	1,50%	€ 30.000	€ 1.799	€ 1.825	€ 26.376
De Dapper	2019	1,50%	€ 35.000	€ 2.951	€ 2.995	€ 29.054
Cruquiusweg	2019	1,50%	€ 25.000	€ 2.107	€ 2.139	€ 20.754
Laterna Magica	2019	1,50%	€ 48.000	€ 4.046	€ 4.107	€ 39.847
Dalton De Meer	2020	1,50%	€ 45.000	€ -	€ 3.793	€ 41.207
Theemsweg	2020	1,50%	€ 182.000	€ -	€ 15.341	€ 166.659
Spinoza Lyceum	2021	1,10%	€ 127.000	€ -	€ -	€ 127.000
Totaal			€ 911.000	€ 92.464	€ 58.922	€ 759.614

Potje van Paultje

In 2021 keerden we 3% rente uit aan leden die in 2020 of eerder leningen verstrekten. Een aantal leden koos ervoor de rente niet uit te laten keren. In totaal doneerden leden de afgelopen jaren een bedrag van €1.245 aan rente.

Op wens van de leden gaven we daar een specifieke bestemming aan: we maakten het Potje van Paultje. Leden en gebruikers van gebouwen met zonnepanelen van Zuiderlicht mogen een aanvraag doen voor een bijdrage als ze een idee hebben om de wereld duurzamer, of bewuster of mooier te maken. *Educatief rendement* noemen we dat: dat we ons realiseren dat zonnepanelen op daken nog maar het begin zijn.

In 2021 gebruikten we het budget voor een door de leerlingen van het Spinoza Lyceum gemaakte poster en een flyer waarmee we de buurt informeerden over de komst van de zonnepanelen op het dak van de school.

Kortlopende schulden en leningen

De leningen bij het Duurzaamheidsfonds lossen we af in een periode van 11 tot 15 jaar. Over die leningen betaalt Zuiderlicht jaarlijks rente plus aflossing.

Over de ontvangen leningen van leden betaalt Zuiderlicht een door de leden, op de algemene ledenvergadering vast te stellen rente. Bij 4% bedraagt de rente aan de leden in het afgelopen boekjaar €18.500.

Ontvangen maar nog niet betaalde facturen in 2021 zijn opgenomen onder crediteuren.

Subsidieschuld betreft bedragen die Zuiderlicht ontving in ruil waarvoor we nog werkzaamheden moeten uitvoeren. We ontvangen subsidie van de gemeente Amsterdam en Provincie Noord-Holland. In totaal is €46.188 aan subsidie ontvangen. Dat is opgebouwd uit toegekende aanvragen ter hoogte van:

- €9.960 bij de Provincie Noord Holland voor het de ontwikkeling van een nieuw zonnepanelen project op het dak van de wooncoöperatie “de Nieuwe Meent”. Het wooncomplex wordt nieuw gebouwd en meteen voorzien van zonnepanelen, de bouw is voorzien in 2022.
- €36.228 bij de gemeente Amsterdam voor het uitwerken van de nieuwe coöperatieve regeling voor maatschappelijk vastgoed en de realisatie van 10 maatschappelijke zonnedaken op basis van die regeling.

De stroomprijzen waren in 2021 hoger dan in het verleden. Dat heeft invloed op de hoogte van de SDE-subsidie. Die wordt jaarlijks getoetst aan de marktprijs. Als de marktprijs laag is, krijgen we meer subsidie. Bij een hoge marktprijs krijgen we minder subsidie. De correctie vindt pas in het volgende jaar (2022) plaats. Omdat de gemiddelde stroomprijs in 2021 hoger was, ontvingen we over 2021 meer SDE-subsidie dan waar we recht op hebben. Hoeveel meer, dat weten we pas in 2022. We maakten de inschatting dat we €17.139 aan SDE-inkomsten te veel ontvingen.

De sponsorbijdragen en subsidies zijn als schuld opgenomen omdat we elk jaar verantwoorden waar we de inkomsten aan besteden. Wanneer partners vinden dat we het niet conform de afspraken uitgaven, bestaat het risico dat Zuiderlicht de ontvangen bedragen al dan niet gedeeltelijk moet terugbetalen.

Voor de ingekochte diensten in het laatste kwartaal van 2021 is BTW in rekening gebracht aan de coöperatie. De BTW mag Zuiderlicht terugvragen. Die is echter nog niet ontvangen. In 2021 betaalde Zuiderlicht alvast een voorlopige aanslag vennootschapsbelasting (VpB).